SPRÁVA

O TRESTNEJ ČINNOSTI PRÍSLUŠNÍKOV POLICAJNÉHO ZBORU

ZA OBDOBIE ROKA 2012

1. Úvod

Sekcia kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako gestor na úseku boja proti kriminalite v radoch Policajného zboru každoročne spracováva *Správu o trestnej činnosti príslušníkov Policajného zboru* (ďalej len „správa“). Spracovanie predmetnej správy vyplýva z rozkazu ministra vnútra Slovenskej republiky č. 171/2012 o vydaní Plánu hlavných úloh Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na rok 2013.

Údaje obsiahnuté v správe vychádzajú z podkladov úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „inšpekčná služba“), najmä zo štatistických údajov, z podkladov od orgánov činných v trestnom konaní a z údajov z informačných systémov. Do správy boli zahrnuté podklady aj od iných útvarov, ktoré sa tiež podieľali na odhaľovaní a objasňovaní trestnej činnosti príslušníkov Policajného zboru (ďalej len „policajt“).

Správa analyzuje trestnú činnosť policajtov, ktorým bolo v roku 2012 vznesené obvinenie. Orgány činné v trestnom konaní vydajú v prípravnom konaní uznesenie o vznesení obvinenia podľa § 206 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), ak je na základe zistených skutočností dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba. Napriek tomu sa voči obvinenému v plnej miere uplatňuje v zmysle § 2 ods. 4 Trestného poriadku prezumpcia neviny, keďže každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu. Analýza trestnej činnosti obvinených policajtov nám však umožňuje sledovať stav a vývoj kriminality policajtov a zamerať sa na problémové oblasti, jednotlivé služby, alebo útvary Policajného zboru.

Trestná činnosť v radoch ozbrojených zložiek je negatívny, celospoločenský fenomén, ktorý predstavuje hrozbu pre spoločnosť, pre demokratické princípy a ústavné hodnoty. Každá spoločnosť má nastavené mechanizmy pre boj s trestnou činnosťou v radoch ozbrojených zložiek, pričom v podmienkach Ministerstva vnútra Slovenskej republiky plní túto úlohu sekcia kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

2. Postavenie a hlavné úlohy inšpekčnej služby

Sekcia kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je z hľadiska riadiacich väzieb priamo podriadená ministrovi vnútra Slovenskej republiky, pričom dozor nad činnosťou inšpekčnej služby v trestnom konaní vykonáva miestne príslušná okresná prokuratúra a špeciálna prokuratúra v súlade so zákonom č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, čím je zabezpečená jej nezávislosť.

Inšpekčná služba ako odborný útvar rezortu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je vecne príslušná na odhaľovanie a vyšetrovanie trestných činov spáchaných policajtmi. Pôsobí na území Slovenskej republiky prostredníctvom štyroch odborov a jej hlavnou úlohou je odhaľovanie, objasňovanie a vyšetrovanie trestnej činnosti policajtov, vrátane korupcie a organizovaných foriem trestnej činnosti. Odbor boja proti korupcii a organizovanej kriminalite je vecne príslušný najmä na korupčné prípady a najzávažnejšie formy trestných činov s prvkami organizovanej spolupráce s celoslovenskou pôsobnosťou. Ďalšie tri odbory západ, stred a východ sú miestne príslušné v krajoch a okresoch podľa územno-správneho

členenia Slovenskej republiky a podľa príslušnosti súdov, pričom miestna príslušnosť jednotlivých odborov je upravená v internom akte riadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Neoddeliteľnou súčasťou poslania sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je aj analýza vývoja trestnej činnosti policajtov za účelom prijímania opatrení na znižovanie tohto negatívneho javu. Z dôvodu predchádzania protiprávneho konania policajtov je súčasťou jej činnosti aj oblasť preventívnych aktivít. Vo svojej činnosti sa riadi ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

3. Stav a vývoj trestnej činnosti policajtov

Inšpekčná služba evidovala v roku 2012 na úseku trestného konania 2423 vecí, čo je o 11 viac ako v roku 2011. Celkový nápad vecí evidovaný na úseku trestného konania tvorili podnety od občanov, podnety z vlastnej vyhľadávacej činnosti, oznámenia predkladané prokuratúrou, Zborom väzenskej a justičnej stráže, alebo iné podnety (napríklad oznámenia postúpené od iných služieb).

Z celkového počtu 2423 vecí bolo ukončených 2003 vecí, čo predstavuje 82,7 % a 420 vecí bolo k 31. 12. 2012 v štádiu riešenia.

Spôsoby ukončenia vecí z uvedeného celkového počtu:

- 1358 vecí (56,0 %) bolo pred začatím trestného stíhania odmietnutých podľa § 197 ods. 1, písm. d) Trestného poriadku,
- 76 vecí (3,1 %) bolo pred začatím trestného stíhania odovzdaných inému orgánu na disciplinárne konanie podľa § 197 ods. 1, písm. b) Trestného poriadku,
- 166 vecí (6,9 %) bolo po začatí trestného stíhania zastavených podľa § 215 ods. 1 Trestného poriadku,
- 112 vecí (4,6 %) bolo ukončených návrhom na podanie obžaloby podľa § 209 ods. 1 Trestného poriadku na príslušnú dozorujúcu prokuratúru,
- 59 vecí (2,5 %) bolo po začatí trestného stíhania ukončených postúpením podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku inému orgánu na disciplinárne konanie, keďže nešlo o trestný čin, ale priestupok,
- 53 vecí (2,2 %) bolo v procese trestného konania prerušených podľa § 228 Trestného poriadku,
- 179 vecí (7,4 %) bolo ukončených inými spôsobmi podľa ustanovení Trestného poriadku (napríklad odložením podľa § 197 ods. 1, písm. c) Trestného poriadku, návrhom na podmienečné zastavenie trestného stíhania podľa § 216 Trestného poriadku, alebo iným návrhom prokurátorovi podľa § 209 Trestného poriadku a pod.),
- 420 vecí (17,3 %) bolo k 31. decembru 2012 v štádiu riešenia.

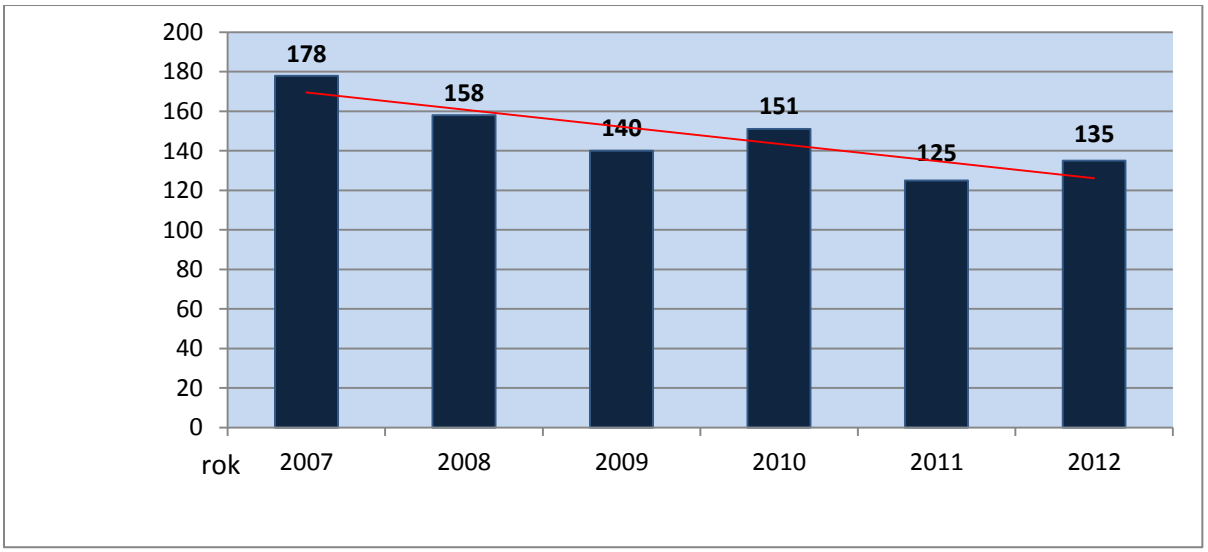
Inšpekčná služba v roku 2012 vydala 179 uznesení o vznesení obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku, v ktorých bolo obvinených 134 policajtov za 185 trestných činov. V súvislosti s vyšetrovaním trestnej činnosti policajtov bolo obvinených aj 39 civilných osôb, ktoré sa podieľali na páchaní trestnej činnosti formou spolupáchateľstva, alebo samostatnými skutkami. Na odhaľovaní trestnej činnosti policajtov v roku 2012 sa podieľal aj vtedajší úrad

boja proti organizovanej kriminalite prezídia Policajného zboru. Vyšetrovateľ tohto útvaru obvinil jedného policajta, ktorý bol súčasťou organizovanej skupiny. Celkovo bolo v rámci Slovenskej republiky v roku 2012 vznesené obvinenie **135 policajtom** za **186 trestných činov**, čo je o 10 policajtov a 15 trestných činov viac ako roku 2011. Pri skutočnom počte 21 733 policajtov (podľa stavu obsadenosti policajných miest k 31. decembru 2012) podiel obvinených policajtov tvorí 0,62 %. Celkový prehľad počtu obvinených policajtov za obdobie rokov 2007 až 2012 je uvedený v **tabuľke č. 1.**

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
počet obvinených policajtov	178	158	140	151	**125**	**135**
počet trestných činov	247	209	171	183	**171**	**186**

Tabuľka č. 1: Počty obvinených policajtov a trestných činov za roky 2007 až 2012

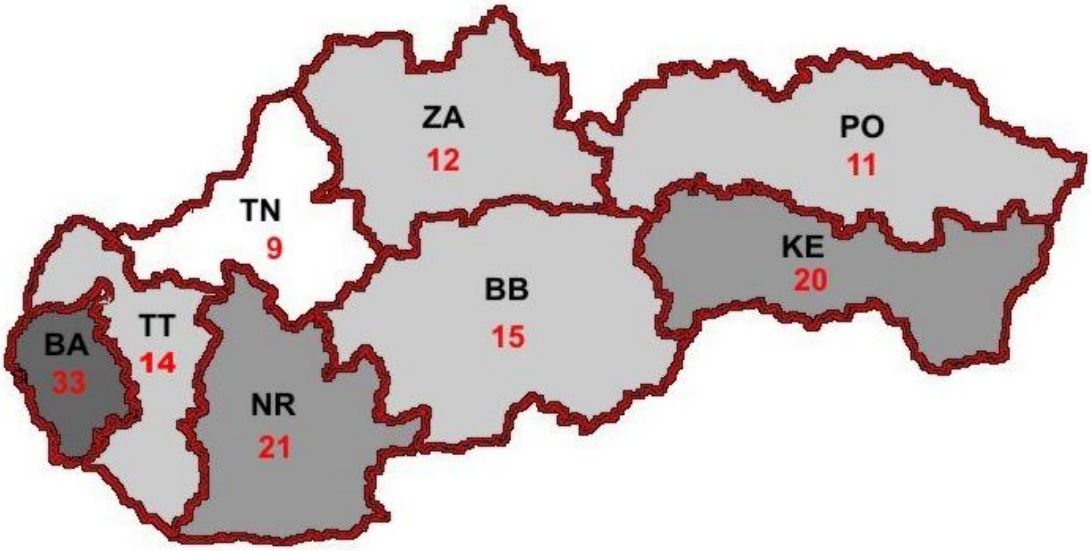
Z dlhodobého hľadiska má počet obvinených policajtov kolísajúcu tendenciu, čo znázorňuje aj spojnica trendov v **grafe č. 1,** kde sú znázornené počty obvinených policajtov za roky 2007 až 2012.

Graf č. 1: Počty obvinených policajtov za roky 2007 až 2012

4. Analýza páchateľov trestnej činnosti policajtov

Z celkového počtu 135 obvinených policajtov bolo z pohľadu miesta ich služobného zaradenia najviac obvinených v Bratislavskom kraji a Nitrianskom kraji, najmenej v Trenčianskom kraji. Najväčší nárast oproti roku 2011 bol zaznamenaný v Nitrianskom kraji (+13), kde bolo v roku 2011 najmenej obvinených policajtov. Počty obvinených policajtov podľa miesta ich služobného zaradenia v jednotlivých krajoch sú znázornené v plošnom mapovom **grafe č. 2.**

Graf č. 2: Počty obvinených policajtov podľa miesta ich služobného zaradenia v jednotlivých krajoch

Počty obvinených policajtov z pohľadu miesta ich služobného zaradenia a ich porovnanie v rokoch 2011 a 2012 sú znázornené v **tabuľke č. 2**. Z dlhodobého hľadiska sa na popredných miestach s počtom obvinených policajtov umiestňuje Bratislavský kraj a Košický kraj. V tejto súvislosti treba podotknúť, že tento počet vyplýva z viacerých faktorov, akými sú veľkosť teritória, dislokácia veľkých miest na území kraja, fluktuácia policajtov v útvaroch krajských miest a v prípade hlavného mesta aj dislokácia útvarov s celoslovenskou pôsobnosťou.

	počet obvinených policajtov		
kraj	**2011**	**2012**	**rozdiel**
Bratislavský kraj	22	**33**	**+ 11**
Nitriansky kraj	9	**21**	**+ 12**
Košický kraj	27	**20**	**- 7**
Banskobystrický kraj	17	**15**	**- 2**
Trnavský kraj	17	**14**	**- 3**
Žilinský kraj	11	**12**	**+ 1**
Prešovský kraj	11	**11**	**0**
Trenčiansky kraj	11	**9**	**- 2**
SPOLU	125	**135**	**+ 10**

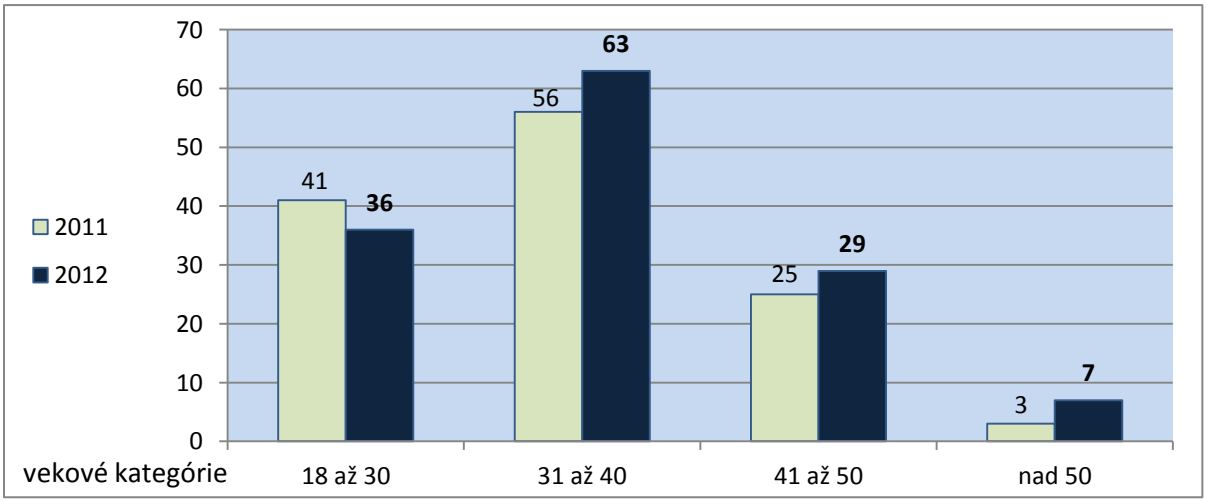
Tabuľka č. 2: Počet obvinených policajtov podľa miesta ich služobného zaradenia za roky 2011 a 2012

Z hľadiska jednotlivých služieb Policajného zboru je počet obvinených policajtov, ako aj ich porovnanie s rokom 2011, uvedený v **tabuľke č. 3**. V roku 2012 bol najväčší nárast oproti roku 2011 zaznamenaný pri službe kriminálnej polície (+20) a službe dopravnej polície (+9). Naopak najväčší pokles bol zaznamenaný pri službe poriadkovej polície (-12) a službe hraničnej polície (-6). Najpočetnejšie zastúpenie majú služby poriadkovej, dopravnej a kriminálnej polície, vzhľadom k tomu, že ide o najrozšírenejšie služby a sú to služby Policajného zboru, ktoré sú príslušné na prejednávanie priestupkov a služby činné v procese trestného konania.

služby Policajného zboru	**2011**	**2012**	**rozdiel**
služba poriadkovej polície	**66**	**54**	**- 12**
služba dopravnej polície	**27**	**36**	**+ 9**
služba kriminálnej polície	**10**	**30**	**+ 20**
služba ochrany určených osôb	**3**	**4**	**+ 1**
funkčné útvary PZ	**4**	**3**	**- 1**
služba hraničnej polície	**8**	**2**	**- 6**
služba cudzineckej polície	**4**	**2**	**- 2**
služba železničnej polície	**2**	**2**	**0**
funkčné útvary MV SR	**1**	**1**	**0**
Akadémia Policajného zboru v Bratislave	**0**	**1**	**+ 1**
SPOLU	**125**	**135**	**+ 10**

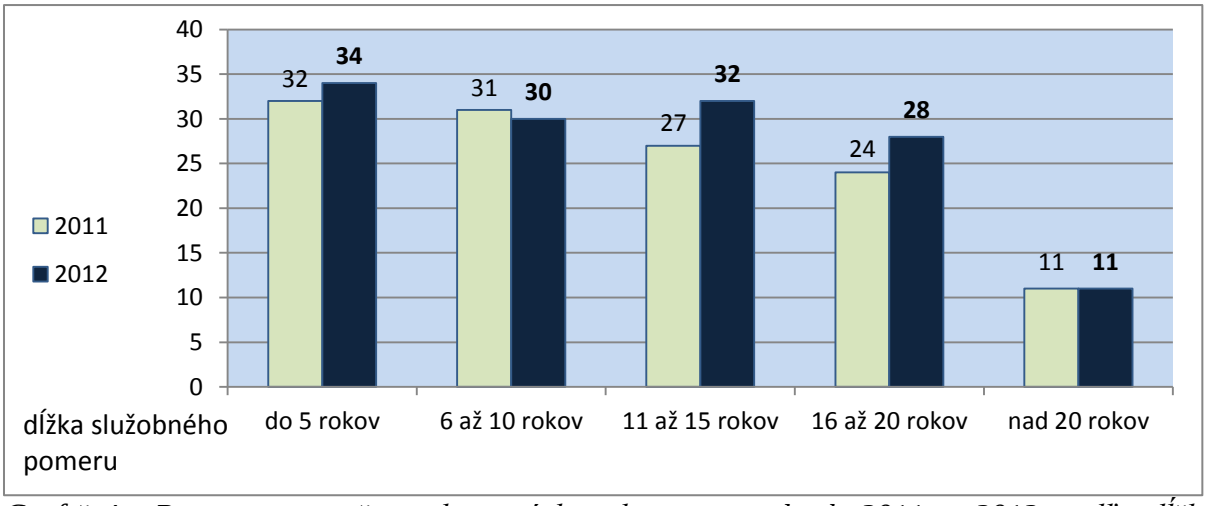
Tabuľka č. 3: Počet obvinených policajtov z hľadiska jednotlivých služieb PZ za roky 2011 a 2012

Počty obvinených policajtov podľa fyzického veku a ich porovnanie v rokoch 2011 a 2012 sú znázornené v **grafe č. 3**. Z celkového počtu obvinených policajtov bola opätovne najpočetnejšou skupinou veková kategória od 31 do 40 rokov. V tejto vekovej kategórii bolo obvinených 63 policajtov, čo predstavuje takmer polovicu (47 %) z celkového počtu obvinených policajtov. Za posledné dva roky možno skonštatovať, že táto veková skupina zostáva najrizikovejšou z pohľadu potenciálneho zlyhania policajta a jeho protiprávneho konania.

Graf č. 3: Počty obvinených policajtov v rokoch 2011 a 2012 podľa fyzického veku

Prehľad obvinených policajtov podľa rokov odslúžených v Policajnom zbore je znázornený v **grafe č. 4**. Vzhľadom na skutočnosť, že dlhšie slúžiaci policajti si viac vážia svoje povolanie a z neho vyplývajúce sociálne výhody, s pribúdajúcim počtom odslúžených rokov klesá počet páchateľov trestných činov.

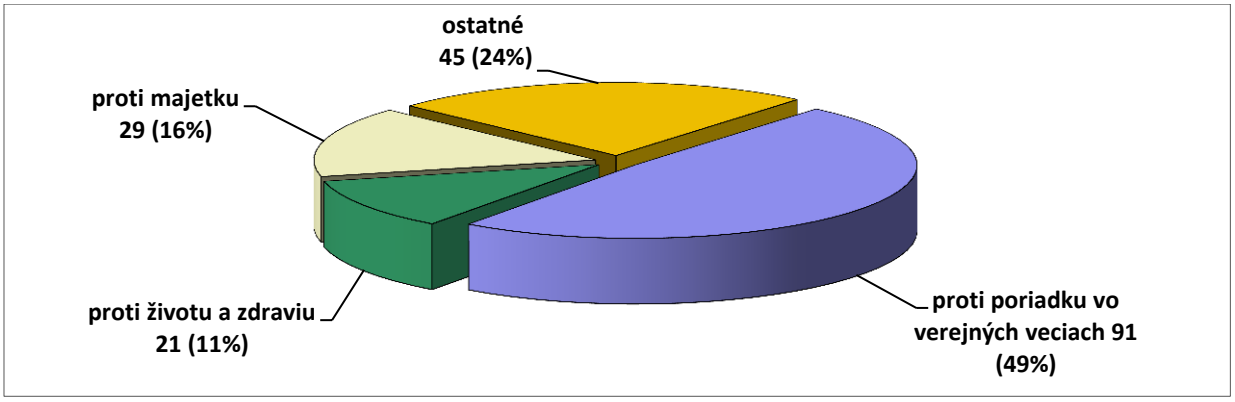

Graf č. 4: Porovnanie počtov obvinených policajtov v rokoch 2011 a 2012 podľa dĺžky služobného pomeru

5. Zloženie trestnej činnosti policajtov

Celkovo bolo v roku 2012 zadokumentovaných **186 trestných činov,** čo je o 15 trestných činov viac oproti roku 2011. Z celkového počtu boli približne dve tretiny trestných činov spáchaných v súvislosti s výkonom štátnej služby policajta a jedna tretina trestných činov bola spáchaná mimo služby, v čase osobného voľna. V súvislosti s výkonom štátnej služby policajta boli najčastejšie páchané trestné činy zneužitia právomoci verejného činiteľa a mimo služby prevládali trestné činy proti majetku.

Z analýzy trestnej činnosti policajtov vyplýva, že v najväčšom počte boli spáchané trestné činy proti poriadku vo verejných veciach, kde bolo spáchaných 91 trestných činov, čo je o 18 trestných činov viac oproti roku 2011. K nárastu došlo tiež v skupine trestných činov proti majetku, kde bolo spáchaných 29 trestných činov, čo je o 4 trestné činy viac ako v roku 2011. Naopak, k poklesu došlo v skupine trestných činov proti životu a zdraviu, kde bolo spáchaných 21 trestných činov, čo je o 9 trestných činov menej oproti roku 2011. Percentuálne zastúpenie vybraných skupín trestných činov je znázornené v **grafe č. 5.**

Graf č. 5: Počty trestných činov podľa právnej kvalifikácie, za ktoré boli obvinení policajti v roku 2012

5.1 Trestné činy proti poriadku vo verejných veciach

Celkovo bolo zaznamenaných 91 trestných činov proti poriadku vo verejných veciach, čo predstavuje takmer polovicu (49 %) z celkového počtu spáchaných trestných činov. Oproti roku 2011 došlo v tejto skupine k nárastu o 18 trestných činov. V skupine trestných činov vo verejných veciach bol najpočetnejšie zastúpený trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktorý bol spáchaný v 68 prípadoch.

Oblasti, v ktorých dochádzalo k páchaniu trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa:

- úsek prejednávania priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky (24),
- vykonávanie neoprávnených úkonov v evidencii motorových vozidiel (16),
- manipulácia úkonov pri vyšetrovaní, príp. uvádzanie nepravdivých informácií s úmyslom privodiť sebe alebo inej osobe prospech alebo ujmu (7),
- bezdôvodné alebo neprimerané použitie násilia voči predvedenému, pri zisťovaní totožnosti osoby alebo pri vyšetrovaní (6),
- poskytnutie informácií z informačných systémov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a poskytnutie informácií policajno-bezpečnostného charakteru neoprávnenej osobe (6),
- neoprávnené použitie právomoci na vlastné obohatenie a sprenevera (4),
- neoprávnené vydávanie oprávnení na vedenie motorových vozidiel (3),
- neoprávnené vystavenie povolenia na pobyt cudzinca na území Slovenskej republiky (1),
- manipulácia výsledkov prijímacieho konania na Akadémiu Policajného zboru v Bratislave (1).

Korupčné trestné činy boli najčastejšie spáchané v jednočinnom súbehu s trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa. Korupčné konanie policajtov spočíva v zneužívaní postavenia a právomocí policajta ako verejného činiteľa s cieľom získať neoprávnený prospech vo forme prijímania finančných odmien, darov či protislužieb. V hodnotenom období boli policajti obvinení z 9 korupčných trestných činov prijímania úplatku podľa § 329 Trestného zákona. V súvislosti s vyšetrovaním korupčných trestných činov inšpekčná služba obvinila aj rádovo desiatky civilných osôb z trestných činov podplácania, keďže pri korupcii sa dopúšťa trestného činu aj ten, kto úplatok poskytne.

V tejto skupine trestných činov bolo zaznamenaných aj 7 trestných činov marenia spravodlivosti podľa § 344 Trestného zákona a 3 trestné činy marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 Trestného zákona, kedy porušením základných povinností alebo nevykonaním opatrení došlo k zmareniu objasnenia protiprávneho konania, alebo k jeho premlčaniu. Zaznamenaný bol aj trestný čin ohrozenia dôvernej a vyhradenej skutočnosti podľa § 353 Trestného zákona (1), trestný čin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 Trestného zákona (1), trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 Trestného zákona (1) a trestný čin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny podľa § 352 Trestného zákona (1).

5.2 Trestné činy proti životu a zdraviu

V roku 2012 bolo spáchaných 21 trestných činov proti životu a zdraviu, čo predstavuje 11 % z celkového počtu spáchaných trestných činov, pričom najviac trestných činov z tejto skupiny bolo spáchaných v súvislosti s dopravnými nehodami. Celkovo bolo evidovaných 14 dopravných nehôd, pri ktorých došlo k spáchaniu trestného činu, čo je o 4 prípady menej ako v roku 2011. Pri dopravných nehodách došlo v 10 prípadoch k spáchaniu trestného činu

ublíženia na zdraví z nedbanlivosti podľa § 157 a § 158 Trestného zákona a v 4 prípadoch došlo k usmrteniu účastníka dopravnej nehody, kedy boli páchatelia obvinení z trestného činu usmrtenia podľa § 149 Trestného zákona. K trestnému činu usmrtenia pri dopravnej nehode došlo v 1 prípade v čase mimo služby a v 3 prípadoch v čase služby s účasťou služobného cestného vozidla, pričom v 2 prípadoch bolo použité výstražné svetelné a zvukové zariadenie. K úmyselnému ublíženiu na zdraví podľa § 155 a § 156 Trestného zákona došlo v 6 prípadoch, čo je o 4 prípady menej ako v roku 2011. V 3 prípadoch boli trestné činy spáchané mimo štátnej služby, kedy došlo k fyzickému ublíženiu na zdraví pri riešení konfliktov a v 3 prípadoch pri výkone služobnej činnosti v súvislosti s neprimeraným použitím násilia voči predvedenému, alebo pri objasňovaní trestného činu. V tejto skupine bol zaznamenaný aj prípad, kedy došlo k spáchaniu trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok podľa § 172 Trestného zákona, kedy policajt zabezpečoval za finančnú odmenu nákup a prevoz drog pre inú osobu.

5.3 Trestné činy proti majetku

V roku 2012 bolo spáchaných 29 trestných činov proti majetku, čo predstavuje 16 % z celkového počtu spáchaných trestných činov a nárast o 4 trestné činy oproti roku 2011. V tejto skupine trestných činov je motívom snaha o neoprávnené obohatenie, pričom v prevažnej miere sú páchané mimo výkonu štátnej služby. Najviac bolo spáchaných trestných činov podvodu podľa § 221 Trestného zákona (8), trestných činov krádeže podľa § 212 Trestného zákona (8) a trestných činov sprenevery podľa § 213 Trestného zákona (6). V prípadoch trestných činov krádeže došlo k odcudzeniu vecí a majetku a zaznamenané boli aj prípady účasti policajta na odcudzení finančnej hotovosti z bankomatov. V prípadoch sprenevery došlo najmä k sprenevere zverených finančných prostriedkov a pokutových blokov. V tejto kategórii došlo k spáchaniu trestných činov falšovania a pozmeňovania identifikačných údajov motorového vozidla podľa § 220 Trestného zákona (2), poškodzovania cudzej veci podľa § 245 Trestného zákona (2), podielníctva podľa § 232 Trestného zákona (1) a trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 Trestného zákona (1).

6. Analýza problematiky vyšetrovania podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 979 zo dňa 10. októbra 2001 k návrhu odpovede vlády Slovenskej republiky na správu Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského, či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT) z druhej periodickej návštevy Slovenskej republiky, uskutočnenej 9. až 18. októbra 2000, uložila ministrovi vnútra Slovenskej republiky úlohou D.2. *„venovať trvalú pozornosť činnosti sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR pri vyšetrovaní podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené príslušníkmi Policajného zboru“* s termínom raz ročne informovať vládu Slovenskej republiky.

Jednotlivé podania zadržaných, zaistených a obvinených osôb, ktorým podľa ich vyjadrenia mali byť spôsobené zranenia policajtmi (ďalej len „podanie“), boli inšpekčnou službou evidované na základe oznámení, predkladaných Zborom väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, prokuratúrou, samotnými občanmi, alebo iných podnetov (napríklad oznámenia postúpené od iných služieb Policajného zboru).

V roku 2012 bolo jednotlivými odbormi inšpekčnej služby prijatých **158 podaní**, čo je o 10 podaní menej, ako v roku 2011 (168 podaní).

Z uvedeného počtu:

- 2 (1,2%) podania boli uznesením odovzdané inému orgánu na disciplinárne konanie podľa § 197 ods. 1, písm. b) Trestného poriadku,
- 131 (82,9%) podaní bolo uznesením odmietnutých podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania, alebo na postup podľa § 197 odseku 2 Trestného poriadku,
- 6 (3,8%) podaní bolo realizovaných vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku,
- 1 (0,6%) podanie bolo realizované vydaním uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku,
- 1 (0,6%) podanie bolo realizované vydaním uznesenia o prerušení trestného stíhania podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku,
- 2 (1,3%) podania boli realizované zastavením trestného stíhania podľa § 215 ods. 1, písm. a) alebo písm. b), Trestného poriadku,
- 14 (8,9%) podaní bolo predmetom ďalšieho šetrenia, nakoľko nebolo o nich rozhodnuté,
- 1 (0,6%) podanie bolo postúpené na príslušný útvar Policajného zboru.

Prešetrením 133 podaní (84,2%) sa neprimerané násilie zo strany policajtov nepotvrdilo. Išlo o podania, ktoré boli realizované vydaním uznesenia o odmietnutí veci podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku a zastavením trestného stíhania podľa § 215 ods. 1, písm. a) alebo písm. b), Trestného poriadku.

Dôvodom postupu vyšetrovateľa Policajného zboru vo veciach, ktoré uznesením odmietol podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, bola najmä zákonnosť použitia donucovacích prostriedkov pri služobnom zákroku, nepreukázanie skutkového stavu podľa údajov oznamovateľov, postup v súlade so všeobecne záväznými predpismi, nenaplnenie znakov skutkovej podstaty preverovaného podozrenia z trestného činu.

Vo veciach ktoré boli uznesením odovzdané inému orgánu na disciplinárne konanie podľa § 197 ods. 1, písm. b) Trestného poriadku, možno opätovne konštatovať, že v nich išlo o zlyhanie konkrétnych policajtov, resp. o skratovú reakciu pri služobných zákrokoch. Možno konštatovať, že k podozreniu z disciplinárneho previnenia, ak k danej udalosti vôbec došlo, išlo o osobné zlyhanie konkrétnych policajtov. V daných prípadoch ide o policajtov zo základného útvaru služby poriadkovej polície.

Z prehľadu počtu podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi, zaevidovaných inšpekčnou službou za obdobie rokov 2003 až 2012 uvedeného **v tabuľke č. 4** vyplýva, že najviac podaní bolo v roku 2003, a to až 301 podaní. Klesajúca tendencia bola zaznamenávaná od roku 2003 až do roku 2005, najmenej podaní bolo zaevidovaných v roku 2008, a to 146 podaní.

rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
počet podaní	301	204	155	227	164	146	172	184	168	**158**

Tabuľka č. 4: Počet podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi

Na úseku prevencie v súvislosti s vyšetrovaním podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb, ktorým podľa ich vyjadrenia mali byť spôsobené zranenia policajtmi, boli v roku 2012 prijaté viaceré opatrenia.

V hodnotenom období roka 2012 pracovníci sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vykonali kontroly na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Nitre, Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Nových Zámkoch, Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Michalovciach zamerané na dodržiavanie ustanovení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, ako aj rozkazu ministra vnútra Slovenskej republiky č. 21/2009 o úlohách na zabránenie porušovania ľudských práv a slobôd príslušníkmi Policajného zboru a príslušníkmi Železničnej polície pri vykonávaní služobných zákrokov a obmedzení osobnej slobody. Kontroly boli ukončené záznamom, okrem kontroly na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Michalovciach, kde boli zistené nedostatky.

Možným systémovým opatrením na úseku predchádzania podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb v súvislosti so zraneniami, ktoré im podľa ich vyjadrenia mali byť spôsobené policajtmi, by bolo zriadenie monitorovacích systémov najmä v priestoroch, kde sú umiestňované osoby po ich predvedení na obvodné oddelenie Policajného zboru a v miestnostiach, kde sú s takýmito osobami vykonávané úkony po ich predvedení a zavedenie povinnosti tieto úkony vykonávať výlučne v takto vybavených priestoroch. Ďalším opatrením by mohlo byť zvýšenie kontrolnej činnosti v dobe vykonávania služby mimo základného času služby v týždni z rôznych úrovní riadenia, resp. kontrolných orgánov, a to s náhodnou periodicitou tak, aby kontroly neboli službukonajúcimi policajtmi predvídateľné.

Sekcia kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky každoročne spracováva v zmysle úlohy D.2. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 979 z 10. októbra 2001 „*Informáciu o činnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pri vyšetrovaní podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené príslušníkmi Policajného zboru*“ za účelom jej predloženia na rokovanie vlády Slovenskej republiky, ako informatívny materiál v termíne apríl príslušného roka.

7. Preventívne aktivity a medzinárodná spolupráca na úseku boja proti trestnej činnosti policajtov

Jedným z nástrojov na predchádzanie a znižovanie kriminality policajtov sú aj preventívne opatrenia, ktoré sú uskutočňované prostredníctvom viacerých aktivít. V priebehu roka 2012 boli priebežne realizované plánované, neplánované a operatívne kontroly policajtov

a ostatných zamestnancov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru, zamerané na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných aktov riadenia. Na konkrétne zistené nedostatky boli upozorňovaní vedúci pracovníci kontrolovaných subjektov.

Na predchádzanie a znižovanie kriminality policajtov boli preventívne aktivity realizované útvarmi Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Policajného zboru a ich organizačnými zložkami. V marci 2012 bol vydaný rozkaz ministra vnútra Slovenskej republiky č. 38/2012 o rozpracovaní Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2012 - 2015, ktorým bol zabezpečený jednotný postup pri koordinácii a realizácii prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Na plnenie mimoriadnych úloh spojených s vyšetrovaním a dokumentovaním trestnej činnosti policajtov bol vydaný v decembri 2012 rozkaz ministra vnútra Slovenskej republiky č. 172/2012 o zriadení špecializovaného tímu. Sídlom špecializovaného tímu je sekcia kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Dňa 19. januára 2012 bola podpísaná Vykonávacia dohoda o vzájomnej spolupráci medzi sekciou kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Generálnym riaditeľstvom zboru väzenskej a justičnej stráže k Zmluve medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky o vzájomnej spolupráci podpísanej v decembri 2009. Cieľom uzatvorenia vykonávacej dohody bolo zabezpečenie bezprostredného poskytovania informácií a poznatkov pri odhaľovaní trestnej činnosti a to aj určením zástupcov zodpovedných za vykonávanie dohody priamo na jednotlivých výkonných útvaroch.

Jednou z aktivít na úseku prevencie trestnej činnosti policajtov smerom do vnútra Policajného zboru je aj prednášková a lektorská činnosť. Táto sa vykonáva na rezortných školách Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a je zameraná najmä na objasňovanie príčin a podmienok páchania trestnej činnosti policajtov, na skladbu trestných činov a vybrané príklady trestnej činnosti policajtov, na dodržiavanie Etického kódexu policajtov a Európskeho kódexu policajnej etiky.

Činnosť na úseku medzinárodnej spolupráce bola riešená výmenou skúseností z osvedčenej praxe pri odhaľovaní prípadov trestnej činnosti policajtov, ako aj budovanie a rozvoj partnerských vzťahov a rozvíjanie spolupráce s mimorezortnými subjektmi a zahraničnými partnerskými službami. V roku 2012 sekcia kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky uskutočnila viacero stretnutí, jedným z nich bolo prijatie delegácie z Nemeckej spolkovej republiky. Účelom uvedeného stretnutia bolo oboznámiť delegáciu z Nemeckej spolkovej republiky s činnosťou jednotlivých odborov inšpekčnej služby, Akadémie Policajného zboru v Bratislave a neziskovej mimovládnej organizácie Transparency International Slovensko. Ďalšie stretnutie bolo realizované s pracovníkmi Národnej ochrannej služby v Maďarsku, ktorého cieľom bolo zlepšenie medzinárodných vzťahov v boji proti korupcii a organizovanej kriminalite. V rámci zahraničných služobných ciest boli prijatí zástupcovia Generálnej inšpekcie bezpečnostných zborov Českej republiky s cieľom nadviazania medzinárodnej spolupráce, výmeny vzájomných kontaktov, získavania skúseností hlavne v oblasti odhaľovania a vyšetrovania trestnej činnosti policajtov.

Sekcia kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z dôvodu väčšej informovanosti a spolupráce s verejnosťou využíva elektronický formulár, ktorý je uverejnený na internetovom portáli www.minv.sk. Uvedený formulár umožňuje chránené podávanie informácií oznamovateľmi o konkrétnych prípadoch porušenia zákona policajtmi. V roku 2012 bolo týmto spôsobom podaných 175 oznámení a celkovo od 31. 12. 2008, kedy bol elektronický formulár spustený, bolo prijatých 513 oznámení. Oznámenia sa týkali prevažne sťažností na postup policajtov, podozrení z porušenia právomocí verejného činiteľa, ale aj podozrení z korupcie. V prípade relevantného obsahu boli tieto ďalej riešené úradom kontroly sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, inšpekčnou službou, alebo boli odstúpené na iný vecne príslušný útvar alebo organizáciu.

Sekcia kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky prostredníctvom masmediálnej politiky komunikačného odboru kancelárie ministra vnútra Slovenskej republiky poskytovala vybrané štatistické ukazovatele o trestnej činnosti policajtov a informácie ku konkrétnym prípadom o trestnej činnosti policajtov. Cieľom tejto aktivity je zapájanie verejnosti k aktívnej spolupráci s Policajným zborom a v neposlednom rade má táto aktivita aj preventívny účinok.

Záver

Povinnosťou Policajného zboru je trestné činy odhaľovať, objasňovať a vyšetrovať s cieľom zabezpečiť, aby páchatelia trestnej činnosti boli podľa zákona spravodlivo potrestaní. Samotná existencia kriminality v radoch polície vyvoláva nedôveru k Policajnému zboru v očiach verejnosti, narušuje spoluprácu s občanmi a pôsobí negatívne na celú spoločnosť. Riešenie problematiky kriminality policajtov je jedna z priorít každého demokratického a právneho štátu. Znižovanie kriminality policajtov v podmienkach Policajného zboru je základným predpokladom k tomu, aby bol Policajný zbor dôveryhodný, funkčný a akcieschopný bezpečnostný zbor garantujúci práva, istoty a bezpečnosť občanov Slovenskej republiky.